

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Názov materiálu: Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Predkladateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny nákladov (ročne) v prepočte na podnikateľské prostredie (PP), vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

TYP NÁKLADOV	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality</i>	21 395 169	49 864 178
<i>B. Iné poplatky</i>	0	0
<i>C. Nepriame finančné náklady</i>	2 034 143	1 083 445
<i>D. Administratívne náklady</i>	2 051 499	7 148 731
Spolu = A+B+C+D	25 480 810	58 096 354
Z toho		
<i>E. Vplyv na mikro, malé a stredné podn.</i>	2 034 143	1 735 332
<i>F. Úplná harmonizácia práva EÚ (okrem daní, odvodov, ciel a poplatkov, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality)</i>	0	0
VÝPOČET mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov	IN	OUT
G. Náklady okrem výnimiek = B+C+D-F	4 085 641	8 232 176

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

P.č.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci dôvod zvýšenia/zníženia nákladov na PP	Číslo normy (zákona, vyhlášky a pod.)	Lokalizácia (§, ods.)	Pôvod regulácie: SR/EÚ úplná harm./EÚ harm. s možnosťou voľby	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Vplyv na 1 podnik. v €	Vplyv na kategóriu dotk. subjektov v €	Druh vplyvu In (zvyšuje náklady) Out (znižuje náklady)
1	Zavedenie elektronickej práceneschopnosti, pričom zamestnávateľa budú dostávať informácie od Sociálnej poisťovne z elektronickeho modulu NCZI, t. j. nebudú musieť preberať/vypĺňať/predkladať papierové tlačivo o PN Sociálnej poisťovni.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 226 ods. 1 a 8	SK	01.04.2022	Zamestnávateľa	187168	0	21	3 899 119	Out (znižuje náklady)
2	Zavedenie elektronickej práceneschopnosti, pričom Sociálna poisťovňa získa informáciu o PN SZČO z elektronickeho modulu NCZI, t. j. SZČO nebudú musieť predkladať papierové tlačivo o PN.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 228 ods. 2	SK	01.04.2022	SZČO	80977	0	3	278 952	Out (znižuje náklady)
3	Zavedenie elektronickej práceneschopnosti, pričom zamestnávateľa budú Sociálnu poisťovňu informovať o dátume kedy naposledy pracoval, číse účtu poistenca a vyplatenej dočasnej pracovnej neschopnosti.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 231 ods. 1 písm. o) až r)	SK	01.04.2022	Zamestnávateľa	187168	0	11	1 980 109	In (zvyšuje náklady)
4	Zavedenie elektronickej práceneschopnosti, pričom SZČO budú Sociálnu poisťovňu informovať o čísle účtu poistenca.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 227 ods. 2 písm. g)	SK	01.04.2022	SZČO	80977	0	1	71 390	In (zvyšuje náklady)
5	V dôsledku navrhovanej právnej úpravy vznikajú dotknutým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti náklady súvisiace so zmenou funkcionality ich informačného systému, ktorý má mať overenie zhody podľa zákona č. 153/2013 Z. z.	zákon č. 576/2004 Z. z.	§ 12 a	SK	01.04.2022	Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576/2004 Z. z..	20150	20150	101	2 034 143	In (zvyšuje náklady)
6	Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti nebudú musieť vystavovať/vypĺňať/odosielať papierovú formu DPN.	zákon č. 576/2004 Z. z.	0	SK	01.04.2022	Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576/2004 Z. z..	20150	20150	86	1 735 332	Out (znižuje náklady)

7	Vypustenie povinnosti zamestnávateľa nahlasovať prerušenie nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti zamestnanca v súvislosti s trvaním dočasnej pracovnej neschopnosti zaznamenatej v systéme elektronického zdravotníctva.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 231 ods. 1	SK	01.04.2022	Zamestnávateľa	187168	0	11	1 980 109	Out (znižuje náklady)
8	Vypustenie povinnosti SZČO nahlasovať prerušenie nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia v súvislosti s trvaním dočasnej pracovnej neschopnosti zaznamenatej v systéme elektronického zdravotníctva.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 228 ods. 2	SK	01.04.2022	SZČO	80977	0	3	214 170	Out (znižuje náklady)
9	Zrušenie ročného zúčtovania v SP - zamestnávateľa nebudú platiť preddavky na sociálne poistenie.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 128 ods. 12	SK	01.01.2023	Zamestnávateľa	6300	0	7 382	46 503 570	Out (znižuje náklady)
10	Zrušenie ročného zúčtovania v SP - zamestnávateľa zaplatia vyššiu daň z príjmu PO z dôvodu neplatenia preddavkov na sociálne poistenie.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 128 ods. 13	SK	01.01.2023	Zamestnávateľa	6300	0	1 292	8 140 309	In (zvyšuje náklady)
11	Zrušenie ročného zúčtovania v SP - zamestnávateľa zaplatia vyššie poistné na sociálne poistenie z dôvodu nemožnosti douplatnenia odvodovej odpočítateľnej položky pre študentov a dôchodcov na ročnej báze.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 4 ods. 5, § 138a, § 147b ods. 4 a 5, § 227a ods. 1,2 a 4 a § 227b	SK	01.01.2023	Zamestnávateľa	32000	0	392	12 543 512	In (zvyšuje náklady)
12	Zrušenie ročného zúčtovania v SP - SZČO nebudú platiť nedoplatky z preddavkov na sociálne poistenie.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 128 ods. 12	SK	01.01.2023	SZČO	41000	0	82	3 360 608	Out (znižuje náklady)
13	Zrušenie ročného zúčtovania v SP - SZČO platia vyššiu daň z príjmu FO z dôvodu neplatenia preddavkov na sociálne poistenie.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 128 ods. 12	SK	01.01.2023	SZČO	41000	0	17	711 348	In (zvyšuje náklady)
14	Vypustenie povinnosti kontrolovaného subjektu predložiť Sociálnej poisťovni písomnú správu o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 243 ods. 2 písm. h)	SK	01.04.2022	Zamestnávateľa a SZČO	6626	0	13	87 082	Out (znižuje náklady)
15	Rozšírenie možnosti prerokovania a podpisovania protokolu o výsledku kontroly a zápisnice o prerokovaní protokolu o elektronickú formu.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 243 ods. 2 písm. i); § 244 ods. 3 a § 245 ods. 1	SK	01.04.2022	Zamestnávateľa a SZČO	6626	0	5	33 305	Out (znižuje náklady)
16	V prípade, ak je výsledkom kontroly záznam, t. j. ak u kontrolovaného subjektu neboli kontrolou zistené nedostatky sa zruší povinnosť podpísania záznamu kontrolovaným subjektom.	zákon č. 461/2003 Z.z.	§ 245 ods. 7	SK	01.04.2022	Zamestnávateľa a SZČO	743	0	6	4 106	Out (znižuje náklady)

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na PP zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, aby mohol byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj link na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov (A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality, B. Iné poplatky, C. Nepriame finančné náklady, D. Administratívne náklady). Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

Opatrenie 1 (OUT) - celkový počet novohlásených dočasných pracovných neschopností (ďalej len „DPN“) u zamestnancov (vrátane dohodárov) bol v roku 2020 na úrovni 931 831 (zdroj: Sociálna poisťovňa). Celkový počet zamestnávateľov 187 168 k 30. júnu 2021 je uvedený na základe údajov z registratúry Sociálnej poisťovne.

Vzhľadom na štruktúru kalkulačky predpokladáme, že v priemere každý zamestnávateľ bude nahlasovať ročne 4 DPN-ky, resp. 1 DPN-ku za štvrtroka.

C) Nepriame finančné náklady – na základe vyššie uvedeného predpokladáme náklady na zaslanie jednej DPN vo výške poštovného, nákladov na papier, tlač a obálku v celkovej sume 0,8 eura, t. j. 3,2 eura na podnikateľa.

D) Administratívne náklady – predpokladá sa, že vyplnenie 1 papierovej DPN zaberie zamestnávateľovi 5 min a predloženie papierovej DPN Sociálnej poisťovni 15 min.

Opatrenie 2 (OUT) - celkový počet novohlásených DPN u SZČO bol v roku 2020 na úrovni 80 977 (zdroj: Sociálna poisťovňa), čo zodpovedá ročnému počtu dotknutých SZČO.

C) Nepriame finančné náklady – na základe vyššie uvedeného predpokladáme náklady na zaslanie jednej PN vo výške poštovného 0,8 eura.

D) Administratívne náklady – predpokladá sa, že predloženie 1 papierovej DPN zaberie SZČO 15 min.

Opatrenie 3 (IN) - celkový počet novohlásených DPN u zamestnancov (vrátane dohodárov) bol v roku 2020 na úrovni 931 831 (zdroj: Sociálna poisťovňa). Celkový počet zamestnávateľov 187 168 k 30. júnu 2021 je uvedený na základe údajov z registratúry Sociálnej poisťovne.

Vzhľadom na štruktúru kalkulačky predpokladáme, že v priemere každý zamestnávateľ bude nahlasovať ročne 4 DPN-ky, resp. 1 DPN-ku za štvrtroka.

D) Administratívne náklady – predpokladá sa, že elektronické vyplnenie čísla účtu, informácie o dátume kedy zamestnanec naposledy pracoval a o výplate náhrady príjmu pri DPN zaberie zamestnávateľovi 15 min pri 1 DPN.

Opatrenie 4 (IN) - celkový počet novohlásených DPN u SZČO bol v roku 2020 na úrovni 80 977 (zdroj: Sociálna poisťovňa), čo zodpovedá ročnému počtu dotknutých SZČO.

D) Administratívne náklady – predpokladá sa, že elektronické zaslanie čísla účtu zaberie SZČO 5 min.

Opatrenie 5 (IN) - celkový počet poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bol odhadnutý na 20 150 (predpoklad: NCZI).

C) Nepriame finančné náklady – predpokladá sa, že poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti vzniknú náklady na zmenu informačného systému (prepojenie s IS NCZI) a ostatné náklady vo výške 100,95 eura (celkové náklady = 100,95 * 20 150). Ide o expertný odhad NCZI.

Opatrenie 6 (OUT) - celkový počet novohlásených DPN u poistencov bol 1 014 943 v roku 2020 (zdroj: Sociálna poisťovňa). Celkový počet poskytovateľov zdravotnej starostlivosti bol odhadnutý na 20 150 (predpoklad: NCZI). Z toho vyplýva, že v priemere na každého poskytovateľa zdravotnej starostlivosti pripadá cca 50 vystavených DPN ročne.

C) Nepriame finančné náklady – na základe vyššie uvedeného predpokladáme náklady na zaslanie jednej DPN vo výške poštovného 0,8 eura, pričom poskytovateľ zasiela 2 DPN naraz ($50 * 0,8 * 0,5 = 20$ eur).

D) Administratívne náklady - celkový čas na vystavenie a vyplnenie jednej PN bol odhadnutý na 5 min, čo zodpovedá celkovej časovej náročnosti 250 min ročne ($5 * 50$). Čas na papierové zaslanie jednej DPN bol odhadnutý na 5 min, pričom poskytovateľ v priemere zasiela 2 DPN naraz. T. j. 125 min ročne ($25 * 5$).

Opatrenie 7 (OUT) - celkový počet novohlásených DPN u zamestnancov (vrátane dohodárov) bol v roku 2020 na úrovni 931 831 (zdroj: Sociálna poisťovňa). Celkový počet zamestnávateľov 187 168 k 30. júnu 2021 je uvedený na základe údajov z registratúry Sociálnej poisťovne.

Vzhľadom na štruktúru kalkulačky predpokladáme, že v priemere každý zamestnávateľ bude nahlasovať ročne 4 DPN-ky, resp. 1 DPN-ku za štvrt'roka.

D) Administratívne náklady – predpokladá sa, že nahlásenie prerušenia nemocenského, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti zamestnanca v prípade DPN zaberie zamestnávateľovi 15 min.

Opatrenie 8 (OUT) - celkový počet novohlásených DPN u SZČO bol v roku 2020 na úrovni 80 977 (zdroj: Sociálna poisťovňa), čo zodpovedá ročnému počtu dotknutých SZČO.

D) Administratívne náklady – predpokladá sa, že nahlásenie prerušenia povinného nemocenského a dôchodkového poistenia v prípade DPN zaberie SZČO 15 min.

Opatrenie 9 (OUT) - celkový počet dotknutých zamestnávateľov sa predpokladá na úrovni cca 6,3 tis.

A) Dane, odvody a clá – v súlade s kvantifikáciami uvedenými v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy sa predpokladá pozitívny vplyv na zamestnávateľov z dôvodu nižšej platby poistného na sociálne poistenie na úrovni cca 46,5 mil. eur ročne, čo na jedného dotknutého zamestnávateľa predstavuje cca 7,3 tis. eur.

Opatrenie 10 (IN) - celkový počet dotknutých zamestnávateľov sa predpokladá na úrovni cca 6,3 tis.

A) Dane, odvody a clá – v súlade s kvantifikáciami uvedenými v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy sa predpokladá negatívny vplyv na zamestnávateľov z dôvodu vyššej platby dane z príjmu právnických osôb na úrovni cca 8,1 mil. eur ročne, čo na jedného dotknutého zamestnávateľa predstavuje cca 1,3 tis. eur.

Opatrenie 11 (IN) - celkový počet dotknutých zamestnávateľov sa predpokladá na úrovni cca 32 tis.

A) Dane, odvody a clá – v súlade s kvantifikáciami uvedenými v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy sa predpokladá negatívny vplyv na zamestnávateľov z dôvodu vyššej platby poistného na sociálne poistenie na úrovni 12,5 mil. eur ročne, čo na jedného dotknutého zamestnávateľa predstavuje cca 0,4 tis. eur.

Opatrenie 12 (OUT) - celkový počet dotknutých zamestnávateľov sa predpokladá na úrovni cca 41 tis.

A) Dane, odvody a clá – v súlade s kvantifikáciami uvedenými v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy sa predpokladá pozitívny vplyv na SZČO z dôvodu nižšej platby poistného na sociálne poistenie na úrovni cca 3,4 mil. eur ročne, čo na jedného dotknutého SZČO predstavuje cca 0,1 tis. eur.

Opatrenie 13 (IN) - celkový počet dotknutých zamestnávateľov sa predpokladá na úrovni cca 41 tis.

A) Dane, odvody a clá – v súlade s kvantifikáciami uvedenými v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy sa predpokladá negatívny vplyv na SZČO z dôvodu vyššej platby na daň z príjmu fyzických osôb na úrovni cca 0,7 mil. eur ročne, čo na jedného dotknutého SZČO predstavuje cca 0,02 tis. eur.

Opatrenie 14 (OUT) - celkový počet vykonaných kontrol u právnických a fyzických osôb (zamestnávateľov a SZČO) s výsledkom protokolu/zápisnice bol na úrovni cca 6,6 tis. v roku 2020 (zdroj: Sociálna poisťovňa).

C) Nepriame finančné náklady – na základe vyššie uvedeného predpokladáme náklady na zaslanie správy o splnení opatrení vo výške poštovného 0,8 eur ($6\,626 * 0,8 = 5\,301$ eur).

D) Administratívne náklady - celkový čas na prípravu jednej správy o splnení opatrení bol odhadnutý na 60 min. Čas na zaslanie, resp. predloženie správy bol odhadnutý na 10 min.

Opatrenie 15 (OUT) - celkový počet vykonaných kontrol u právnických a fyzických osôb (zamestnávateľov a SZČO) s výsledkom protokolu/zápisnice bol na úrovni cca 6,6 tis. v roku 2020 (zdroj: Sociálna poisťovňa).

C) Nepriame finančné náklady – na základe vyššie uvedeného predpokladáme pôvodné náklady na podpísanie protokolu/zápisnice o kontrole na úrovni 2 eur. Nové náklady vo forme

elektronického podpísania na úrovni 0,5 eur. Sumárne teda rozdiel 1,5 eur ($6\,626 * 1,5 = 9\,939$ eur).

D) Administratívne náklady – celkový pôvodný čas na podpísanie protokolu/zápisnice o kontrole bol odhadnutý na úrovni 30 min. Nový čas na elektronické podpísanie bol odhadnutý na 10 min. Rozdiel teda na úrovni 20 min.

Opatrenie 16 (OUT) - celkový počet vykonaných kontrol u právnických a fyzických osôb (zamestnávateľov a SZČO), pri ktorých neboli zistené nedostatky, bol na úrovni cca 0,7 tis. v roku 2020 (zdroj: Sociálna poisťovňa). Pôvodne existovala povinnosť zamestnávateľa podpísať záznam o kontrole aj keď neboli zistené nedostatky – po novom už tento záznam zamestnávateľ nebude musieť podpísať vôbec.

C) Nepriame finančné náklady – na základe vyššie uvedeného predpokladáme pôvodné náklady na podpísanie protokolu/zápisnice o kontrole na úrovni 2 eur ($743 * 2 = 1\,486$ eur).

D) Administratívne náklady - celkový čas na podpísanie záznamu o kontrole bol odhadnutý na úrovni 30 min.

Všeobecné poznámky ku kvantifikáciám a predpokladom:

Priemerná celková cena práce určená na základe makroprognózy IFP z júna 2021 a aktuálne platnej legislatívy v oblasti mzdového účtovníctva.

Predpoklady a štatistické údaje pre zamestnávateľov a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti sú uvádzané ako priemerné na jedného zamestnávateľa, resp. poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, t. j. nie je možné ich individualizovať na konkrétneho zamestnávateľa, ktorý nemusí byť reprezentatívny z pohľadu priemeru.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

Uveďte formu konzultácií vrátane zdôvodnenia jej výberu a trvanie konzultácií, termíny stretnutí. Uveďte spôsob oslovenia dotknutých subjektov, zoznam konzultujúcich subjektov, tiež link na webovú stránku, na ktorej boli konzultácie zverejnené.

Uveďte hlavné body konzultácií a ich závery.

Uveďte zoznam predložených alternatívnych riešení problematiky od konzultujúcich subjektov, ako aj návrhy od konzultujúcich subjektov na zníženie nákladov regulácií na PP, ktoré neboli akceptované a dôvod neakceptovania.

Alternatívne namiesto vyplňania bodu 3.2 môžete uviesť ako samostatnú prílohu tejto analýzy Záznam z konzultácií obsahujúci požadované informácie.

Informácia o konzultáciách bola sprostredkovaná zástupcom podnikateľských subjektov Ministerstvom hospodárstva SR. Zároveň boli Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstvom zdravotníctva SR informovaní zástupcovia podnikateľského prostredia a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. V rámci konzultácií prebehli osobné stretnutia so zástupcami podnikateľského prostredia, poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a ďalšími subjektmi. Konzultácie s podnikateľským prostredím (Asociácia priemyselných zväzov a Zväz automobilového priemyslu SR) a zástupcami poskytovateľov zdravotnej starostlivosti prebehli

v dňoch 20. mája 2021 a 29. mája 2021. Osobná forma konzultácií bola preferovaná vzhľadom k tomu, že poskytuje najlepší priestor pre interakciu a podrobnú diskusiu. Konzultácie celkovo prebiehali od 17. mája do 29. mája 2021. V rámci konzultácií bola riešená takmer výhradne právna úprava zavedenia elektronickej dočasnej pracovnej neschopnosti. Odborná diskusia prispela k nastaveniu kompromisnej právnej úpravy, ktorej cieľom je predovšetkým zníženie administratívnej záťaže zamestnávateľov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a v neposlednej rade aj pacientov (tlačivá o dočasnej pracovnej neschopnosti budú nahradené elektronickou komunikáciou medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, Sociálnou poisťovňou a zamestnávateľmi). Zúčastnení zástupcovia podnikateľského prostredia ocenili zavedenie elektronickej dočasnej pracovnej neschopnosti v navrhovanej podobe.

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Dochádza k vytvoreniu resp. k zmene bariér na trhu?

Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (napr. špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)?

Ovplyvňuje zmena regulácie cezhraničné investície (príliv/odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)?

Ovplyvní dostupnosť základných zdrojov (financie, pracovná sila, suroviny, mechanizmy, energie atď.)?

Ovplyvňuje zmena regulácie inovácie, vedu a výskum?

Ako prispieva zmena regulácie k cieľu Slovenska mať najlepšie podnikateľské prostredie spomedzi susediacich krajín EÚ?

Konkurencieschopnosť:

Na základe uvedených odpovedí zaškrtnite a popíšte, či materiál konkurencieschopnosť:

zvyšuje nemení znižuje

Produktivita:

Aký má materiál vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi?

Na základe uvedenej odpovede zaškrtnite a popíšte, či materiál produktivitu:

zvyšuje nemení znižuje

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Ak má materiál vplyvy na PP, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich častí, či už pozitívne alebo negatívne, tu ich uveďte. Patria sem:

- a) sankcie alebo pokuty, ako dôsledok porušenia právne záväzných ustanovení;
- b) vplyvy súvisiace so žiadosťami o alebo prijímaním dotácií, fondov, štátnej pomoci a čerpaním iných obdobných foriem podpory zo strany štátu, keďže sú sprievodným javom uchádzania sa či získania benefitov, na ktoré nie je právny nárok priamo zo zákona, ale vzniká na základe prejavu vôle dotknutého subjektu;
- c) regulované ceny podľa zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách;
- d) iné vplyvy, ktoré predpokladá materiál, ale nemožno ich zaradiť do častí 3.1 a 3.3.